

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Роздатована оплатою
всередині місяця.

Рік LIII.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринок ч. 10, II. пош.
Конте пошт. шпал. 143.322
Адреса для телеграм:
"Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 14-00
Піврічно 28-00
Річно 48-00

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар.
Франція, Італія, Бельгія 20 фр. фр.
Голландія 300 гол. Голландія 750 гол.
Швейцарія 3 ш. фр. Чехословаччина 30 ч. к. Румунія 150 лей. Бразилія 250 реал. Австрія 250 шил.
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні 29-26.

В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА

25 сот.

БОРОТЬБА ЗА ЗЕМЛЮ.

Нова військова колонізація на українських і білоруських землях.

Варшава, 11. лютого 1932.

ІСТОРІЯ НОВОГО ЗАКОНОПРОЄКТУ І ПЕТИЦІЯ УКРАЇНЦІВ ДО ЛІГИ НАЦІЙ.

Як відомо, уряд передав соймові дня 18. січня ц. р. новий законопроект про військову колонізацію на українських і білоруських землях. Цей законопроект повстав уже 26. січня ц. р. на порядку нарад сойму, після чого передано його на Комісію Земельних Реформ. При нагоді першого читання цього законопроект з соймі, посол Луцький виступив в імені Українського Клубу заяву проти цього законопроект, оголошену потім у "Ділі" і "Свободі". Ця 1-го лютого ц. р. внесли наші послы З. Пеленський і М. Рудницька на основі вищезазначеного законопроект і заяви Клубу 26. січня ц. р. відповідну петицію до Ліги Націй. Секретаріат Ліги Націй повідомив авторів петиції, що приймає її як дуже пильну справу. В усіх соймових комісіях, як і в самому соймі, провід е в руках більшості згуртованої в продовжувальний блок т. зв. ББ. Згідно з побажанням уряду законопроект про військову колонізацію переданий Комісії дн. 27 січня ц. р. наголо опинився вже 10-го ц. м. на порядку нарад комісії. Одиноким членом цієї комісії з польських клубів є сам один пос. О. Луцький. Таким чином на нього впаав обов'язок боротьби проти цього законопроект в імені українського і білоруського народу.

ЧИ ЦЕ "ДУЖЕ ПИЛЬНА" СПРАВА?

Референт пос. Яковичський обмежився в своєму рефераті до популярного змісту всіх 10-х параграфів законопроект, подав додаткові записки і зазначив наприкінці, що ця справа "дуже важна".

Пос. Луцький доказував, що вже наприкінці минулого сойму уряд окреслив цю справу як дуже пильну для нього, однак аж по році праці нового сойму з'явився тепер новий законопроект про військову колонізацію. З цього виходить, що справа не дуже нагла. Далі вказав пос. Луцький на те, що кожного дня відбуваються тепер бюджетові засідання по обіді і безліч вітальних дуже важних комісійних засідань перед обідом. Найважливіших справ не просліджується докладно, тільки молотяться їх. Реферат виголошений пос. Яковичський, не має ніякого змісту. На цій основі годі поважно радити. Єдиним виходом відсунути справу на пізніший час. Пос. Луцький зголосив відповідний внесок, який відкинено всіми голосами проти 5-х.

Після відкинених цього внеску, коли до голосу не зголосився ані присутній міністр земельних реформ, ані ніхто з директорів департаментів цього ж міністерства, попросив слова знову пос. О. Луцький.

У своїй промові він зауважив передусім наступне:

ЗМІСТ НОВОГО КОЛЬОНІЗАЦІЙНОГО ЗАКОНУ.

У ст. 1. сказано, що міністр хліборобства може передати на військову колонізацію деякі уготки з державних лісів на українських і білоруських землях, які мали би стати рілею, і такі парцелі поля, які не є в управі державних лісів доконче потрібні. Промовець вказує, що цим уступом законопроект створюється новий запас землі для військової колонізації, не передбачений давніми законами з 1920 р. до 1930 р. Промовець домагається, щоб уряд докладно означив скільки гектарів нової землі мають одержати з цього приділу військові колоністи. Референт комісії поставив до цієї статті поправку, яка ще більше погіршує справу. В цій поправці сказано, що міністр хліборобства не "може переказати" тільки "переказ" на Військову Комісію означені в цій статті землі і всю рілею "придатну для колонізації" (не тільки ту, яка є для адміністрації державних лісів не конче потрібна). Очевидно, бесіда рішуче заявився проти цього.

В другім уступі цього ж параграфу і в § 2. законопроект домагається, щоб військовим, які

мали одержати на основі закону з дн. 17 грудня 1920 р. землю даремно, а не дістати її, бо вся земля, призначена на військову колонізацію вже вичерпалася, і які тому (безправно) осіли на землі, призначеній на парцеляцію, дати тепер безплатно цю землю із земельного запасу призначеного на парцеляцію поміж місцеве населення. Бесіда звернула увагу, що в законі нема навіть згадки про те, яку скількість землі мали би тепер одержати військові колоністи безплатно з цього титулу і насамперед домагається внясення цієї справи. В другім уступі цього параграфу кажеться, щоб жовирам, яким безправно внарендовано землю, призначену не на військову колонізацію, тільки на парцеляцію поміж місцеве населення, також віддати ту землю безплатно на власність. Пос. Луцький домагався, щоб і тут передусім внясено скільки е таких колоністів і скільки землі мали би вони знову одержати безплатно.

Ст. 3. законопроект домагається, щоб дотеперішнім військовим колоністам, яких наділи окреслених земельний уряд як невідповідні до ріального уготку, винятки на краєц, при рівночасній надачі колоністам по 500 зол. на кошти їх перенесення. Покинені колоністами землі має відібрати уряд і заіснити їх. Пос. Луцький рішуче протиставив цьому параграфові Референт комісії назвав колонію Битень, як приклад землі непридатної до управи. Пос. Луцький доказав, що і в цій громаді місцеве населення від війни господарить. До цього параграфу референт комісії зголосив внесок, щоб уряд не тільки переносив військ. колоністів зі "злив" колоній на ліпші, але щоб при цм ще й дарував колоністам всі позички в державних банках, уготі колоністами на їх дотеперішнє будинок-то лише господарство. Пос. Луцький окреслював змалював військовий характер такої законної постанови, незнаній місцевому населенню.

Рішуче протестував пос. Луцький проти того, щоб відтепер давати землю безплатно не тільки військовим колоністам, але і їх організаціям (§ 4) і домагався внясення, скільки гектарів землі хоче уряд призначити на цю ціль. Так само рішуче застерігся проти того, щоб в протиставленні до давніх законів про військову колонізацію — колоністи діставали безплатно не лише землю, але і всі пацати, будівлі, горальні, сади та гаї на дарованій землі (§ 5) і домагався, щоб насамперед внясено, що має коштувати цей новий дарунок для військових колоністів.

В § 6. урядового законопроект сказано, що колоністам не вільно давати своїх наділів в аренду. Референт комісії поставив внесок, щоб їм вільно було арендувати землю не понад 6 літ. Пос. Луцький добре викпив це домагання.

В § 7. законопроект сказано, що всі гроші потрібні на переведення цього нового законопроект візьмуть з фонду, призначеного на земельну реформу для місцевого населення. Очевидно, що представник Українського Клубу відповідно вининив і освітав також цю постанову.

В § 10. законопроект повторює, що й нова військова колонізація має бути переведена виключно на українській і білоруській території. Референт комісії додав до цього уступу ще свій внесок, щоб рада міністрів могла перевести цю колонізацію ще й у двох повітах білоруського воєводства — етнографічно також польських, — чого не було в дотеперішніх законах про військову колонізацію. Пос. Луцький зауважив, що й ця постановка е поширенням терену під нову військову колонізацію.

ЧОМУ УКРАЇНСЬКИЙ КЛУБ В ОПОЗИЦІЇ?

Після тих уваг пос. Луцький почав доказувати, чому Український Клуб рішуче протиставляється військовій колонізації взагалі і на польських землях особливо. Промовець пригадав, що й перший закон про військову колонізацію сойм ухвалив в 1920 р. перед першим

ЗАГАЛЬНО СТУДЕНТСЬКИЙ РЕПРЕЗЕНТАТИВНИЙ БАЛЬ

20. II. 1932
В САЛЯХ НАРОДНОГО ДОМУ.

виборами на землях, на яких цю колонізацію переведено. Гостру боротьбу повелено проти нових законопроектів про військову колонізацію в мин. соймі. Нарешті схарактеризував промовець військову колонізацію за часів римського пісарства і за часів ішої відносини в Європі ХХ. століття. Пос. Луцький зауважив, що Український Клуб протиставляється військовій колонізації засадничо і поборював би її також тоді, якби на землях призначених під цю колонізацію було місце ще й на колоністів. Коли пос. Луцький перейшов до доказів, що на означених законопроект українських і білоруських землях нема місця ані на цивільну ані на військову колонізацію, голова комісії, пос. Тебінка (ББ), залив: "Пане после, вже пів до третьої, (пос. Луцький говорив уже півтора години), за пів години починається засідання сойму. Перед Вами скільки книжок і документів, що я капітулюю. Слідуюче засідання відбудеться завтра в год. 10 рано".

На цм покінчився перший день боротьби.

НОВА ТЕЛЕГРАМА ДО ЛІГИ НАЦІЙ.

Цього самого дня ухвалили українські послы і сенатори, згуртовані в Клубі УНДО і в Клубі радикалів-соціалістів прилучитися до петиції посла Пеленського і Рудницької, переданої в цій справі секретаріату Ліги Націй. Про це негайно повідомлено секретаріат з увагою, що законопроект вже розглядається в соймовій комісії.

ВІД КАЗИМИРА ВЕЛИКОГО ДО ПОСИФА ПІЛСУДСЬКОГО...

На другий день, 11. ц. м., пос. Луцький продовжував свою промову. Він перелік насамперед доказ, що Познанщина та Помор'я має менше хліборобського населення на однім км кв. рільних уготків ніж Волинь, — що саме на Волинь густота населення скочила в останні десятиліття з 38 мешканців на 1 км. кв. а майже на 69 мешканців та що Волинь і Полісся мають замало запасу землі на доповнення власних господарств і хоч малої частини кардованих господарств у Східній Галичині. До цього часу військова колонізація вже забрала на Волині і Поліссі кругло 80 тисяч гектарів землі та що найменше 153.000 гектарів нашої землі вже перейшла в руки польських цивільних осадників. Всяка колонізація наших земель — це насильство прав природи. В дальшій промові змусив пос. Луцький аграрну і соціальну структуру українського народу та пояснив її дотеперішньою історичною боротьбою українського і польського народу за цю землю. Промовець розповів аграрні відносини в Галичині, на Волині та Поліссі від часів короля Казимира і по Любимській Унії, розказав, чому тодішні наші шляхта стала бідною, називаючи колонізацію проектом передачі польському соймові в роках 1717, 1732 і 1786 та подія висіли колонізації Східної Галичини від 1852 р. до 1909 р. Цю частину своєї промови закінчив пос. Луцький сензаційною згадкою про відозву краківського комітету охорони "Кресів східних", яку він перед місцем бачив у жовтні II-го класу на залізничному дворі в Луцьку. У цій відозві сказано, що перед тисяч років Варгоруус витиснули в корінню польських земель поляки і оснували на цм місці Русь. Нехай собі українці не думають, каже відозва, що не їх землі. До поляків можуть мати претензію за "східні кресів" хіба тільки неведі, воляки та ласі, яких вони тут застали! Слушно поляки чули жал з приводу німської колонізації польських земель. Але й військова колонізація українських і білоруських земель у Польщі е господарською і політичною образою наших прав до життя на споконвіку своїй землі. Швидені малолітні "шніони" на Білорусі і реконсолідації української організації в межах Польщі не е без зв'язку з колонізацією цих земель...

ТОҒАЛЫ

ЖЕНЕВСЬКІ ДНІ.

Женева, 9. августа 1932.

Прохаю товариша перевірити цю звістку, дід.

Проречиста, вимовна статистика!
Пацифікація, Бересті, тоно, мабуть розко
своє в опіні світа. Треба ще долати, що про
військову кольторізація тоді не нікому
браних і голосуючих міністрів ніщо не
відомо.

С. Залісний

Чи рішення Ради Ліги Націй є остаточне?

Метом петиції, що вже були раз розглянуті
Пос. Яр. Олександрів

пос. пр. Ол

З діяльності Українського Клубу.

Хто не платить за часопис, підпиши
пресу.

ЛОНДОН, 14. II. ПАТ. „Дейли Геральд“ повідомляє, що Китай пропонує славному австралійському летунові Кінгсфордові Смітові становище голови командуючого китайської повітряної фльоти. Кінгсфорд Сміт є комунікаційним летуном між Австралією та Англією. Говориться проїждати до Австралії та Англією. Говориться проїждати до Австралії та Англією. Говориться проїждати до Австралії та Англією.

Текст телеграми до Ліги Націй

в справі нової військової колонізації.

У звіті з боротьби Української Парламентарної Репрезентації проти нових колонізаційних проєктів, поданих ми згадуємо про телеграму в Лігу Націй. Ось її текст.

„Генеральний Секретар Ліги Націй Сер Дрюмонд Желсон“.

„Всі послы в сенатори національного Українського Клубу і Клубу Української Соціалістично-Радикальної Партії у варшавським сеймі рішили пильно прилучитися до нашої петиції, яку ми передали панові генеральному секретареві

дня 1. лютого у справі військової колонізації на українській і білоруській території в Польщі. Вчора, себто 10. лютого сеймова комісія приступила вже до дискусії над дотичним урядовим аккопунктом. Впродовж одного тижня можемо бути поставлені остаточно перед докінним фактом. Представники урядової більшості в комісії просили поправки, які у високому ступені можуть амініти урядовий проєкт на нашу некористь. Посли: Пеленський, Рудницька“.

На парламентарній арені.

ЗІ СОЙМОВОЇ ПРАВНИЧОЇ КОМІСІЇ.

В п'ятницю 12. п. м. відбувся під проводом 4. міністра Парасадання соймової правничої комісії, предметом наради якої був проєкт карного скарбового закону. Дотеперішній карний скарбовий закон об'являв шоймо від дня 2. серпня 1926, а вже після закінчення 4-літнього терміну цього закону прийшов уряд з проєктом нового карного закону, який мав на цілі передбачити загострення дотеперішній вимір карних репресій на скарбові переступства. У цьому засіданні комісії взяли участь від Укр. Парла. Репрезентації пос. д-р Степан Біляк, який при нагоді наради над розділом цього закону про кари за порушення постанов відносно тютюнового монополіти виголосив довшу промову, та поставив якусь поправку до арт. 57. цього закону, який постановляє про кари за недовольну управу тютюну.

Пос. д-р Ст. Біляк вказав на те, що тим, які порушують постанови відносно недовольної управу тютюну, є найчастіше дрібні рільники, що цією управою займаються разше з бідноті для власної похити, себто з браку грошових засобів на куплю дорогих тютюнових монополітичних виробів, ніж для торгівлі, а тим самим нема в них аміру вкорочувати скарбові приходи. Через те високою є обов'язуюча дося скарбова кара за недовольну управу тютюну у висоті 20 зол. за кожний квадратний метр простору управленого без урядового дозволу. З огляду на те вносить промову поправку на об'єднання цієї кари до квоти 5 зол. від одного кв. метра.

Проект закону постановляє, що коли тютюну посаджено, згідно посаджено поміж іншими ро-

слинами, то за основу обчислення кари приймається 4 корчі тютюнової рослини, як рівноважник одного кв. метра. Бесідник вважав, що скільки 4-х корчів тютюну не покрити одного кв. метра і вносить поправку на 6 корчів тютюну як рівноважника одного кв. метра. Вкінці підчеркнув пос. д-р Біляк, що в незгоді з поняттями карного права, щоб однаковою карою карати як тих, які свідомо засівають згідно засаджувати тютюну для цілей недовольної управу тютюну, так і тих, на ґрунті яких виріс тютюну сам зі себе, хоча власник ґрунту його не засіяв, ані не посадив і тому промовець домагався, щоб принаймні його поправку, після якої таке плекання тютюну став каригідне, коли тютюнове листя стало придатне до зжитку, а власник його не знищив.

Після дискусії, переведеної над поправками, пропозиціями д-ром Біляком, комісія рішила амініти проєкт арт. 57. в той спосіб, що як кару за недовольну управу тютюну прийняла гривню у висоті від 5-ти до 20-ти долотх (дося обов'язувала негайно грошова кара в квоті 20 зол.) від одного квадрат. метра, ватимість грошової кари за плекання тютюнової рослини, котра виростає хоча й не посаджено, ані посаджено, об'єднати до половини. Таким чином представники нашого Клубу ухвалили амініти ці проєкти, на які дуже часто були направлені наші селяни, на котрих ґрунтах ствердили скарбові влади недовольну управу, згідно плекання тютюну.

Дальша дискусія над іншими постановами цього проєкту карно-скарбового закону була відложена до суботи.

Кава Майнля

Спеціальна	
Мішанка I.	1/4 кг 3.70
Мішанка II.	1/4 „ 3.40
Мішанка III.	1/4 „ 3.—
Мішанка IV.	1/4 „ 2.60
Мішанка V.	1/4 „ 2.20
Мішанка VI.	1/4 „ 1.70
Популярна	1/4 „ 1.50
	1/4 „ 1.30

лише

Академічна 2а Ринок 18.

Мусоліні в папи.

Мусоліні з італ. амбасадором при Ватикані й іншими достойниками приїхав у супроводі кінних карабієрів до Чіта дель Ватікано. Розмова з папою тривала годину. Потім Мусоліні прийняв кардинала секр. Пачеллі та відвідав гроби апостолів.

Чому вбив японського міністра.

Про вбивство бувшого японського міністра фінансів Інуя повідомляють із Парижа: Убивник це 22-літній японець Сел Конума. Він признався, що не похвалював міністрової фінансової політики. Мін. Інуя був непопулярний з причини своєї політики шадження. Крім того виступив був проти міністра військових справ, коли той домагався, щоб до Манджурії післати пілтора дивізії війська та своєю опозицією причинився до упадку кабінету Вакацукі. Вже тому міслили були кинути перед відею Інуя бомбу, та там тоді ніхто не жив і вибух заподіяв лише великі шкоди. Ствердили, що револьвер атентатчикової дала організація „Чорний змії“, яка має на совісти вже кілька політичних убивств у Японії.

3 життя наших установ.

Загальні Збори Українського Лікарського Товариства.

Дня 23. січня п. р. відбулися звичайні Загальні Збори У. Л. Т. На вступі голова д-р О. Подолінський згадав про болючі втрати, що їх понесло Товариство внаслідок смерті кількох дуже визначних членів, як д-ра І. Курішя, д-ра І. Шпановського, д-ра М. Коцюби, д-ра В. Яворча й ін.

Зі повідомлення уступаючого Виділу видно, що У. Л. Т. проявляло в 1931 р. живу діяльність. Як станове товариство об'єднує воно 222 лікарів, тобто понад 60 прц. усіх лікарів-українців у Польщі. Товариство відбувало правильно щотижня сходина на яких відчитувало наукові праці, цікавіші реферати з фахової преси, демонструвало цікаві виставки і рентгенограми з практики. Товариство видає на спілку з Лікарським сесією Н. Т. III. свій орган-квартальник „Лікарський Вісник“. У травні 1931 р. організувало У. Л. Т. разом з Природничо-Математичною Сесією Н. Т. III. в Українським Технічним Товариством II. науковий зїзд українських природників, лікарів та інженерів, що пройшов з великим успіхом: про зїзд було свого часу обширно повідомлення в пресі. Літом улаштувало У. Л. Т. інформаційну прогулку своїх членів до живця Черче. В осєні заснували члени У. Л. Т. кредитову кооперативу „Лікарська Поміч“, що розпочала вже свою діяльність: метою кооперативи є добути фонди для забезпечення адія і сирит по лікарях та неспосібних до праці товаришів, а крім того приходить з помічю початкувчим лікарям дешевим кредитом. Крім наукових і станових справ займався Виділ У. Л. Т. також оживленням товариського життя між товаришами з Львові, влаштуючи чайні вечори в салі „Української Бесіди“, які проходили дуже добре, не апажаючи на відсутність алкоголю. Товариство має доподі гарну фахову бібліотеку, яка в останньому році значно збільшилася завдяки дарові майже повної медичної української літератури з УОПР, а також передачі бібліотек бл. п. д-ра І. Курішя і д-ра М. Коцюби.

Після ухвалення абсолютної уступаючому Виділові вибрано новий Виділ у складі: д-р О. Подолінський — голова, д-р Л. Максименко — заст. голови, д-р Ю. Коржук — секретар, д-р В. Кашубинський — скарбник, д-р М. Попович — бібліотекар, д-р Я. Рудницька-Кришталська — господар, д-р О. Філас і д-р О. Любчик — заступники.

Після Зборів відбувся товариський сходина в салі „Української Бесіди“.

Невідомий українцям їх приятель.

Книжка канадійця Вілліама Луїса Скатта про українців та українську справу.

Дітройт, Міш., 25. I. 1932.

Вийшла незвичайно цікава книжочка (64 сторони) п. з. „The Ukrainians, Our Most Pressing Problem“. Автором цієї праці William Louis Scott, K. C. of Ottawa. Брошура видана „Католицьким Товариством Пради“: Catholic Truth Society of Canada. (67 Bond Street, Toronto, Ont.) На сотки різних пропагандивних брошур і книжок, виданих чи то українцями, чи за наших почином чужинцями за останніх 10 літ, мабуть не було цікавіше і симпатичніше писаної праці.

І автор подав у ній усе, що треба чужинцям знати про Україну й українців, не тільки в Канаді, але також і в Заучених Державах. Він переходить початки української еміграції до Канади й Америки. Історію України, замітні дані про українців, спроби різних сект „навертати“ українців, описує як українці реагували на агітації, що для українців у Канаді католики зробили, ба, навіть каже, деяку гірку правду католикам латинського обряду за їх заскоружість і вузкоглядність у відношенні до української справи в Канаді. Вкінці подає дуже точно обрядові різниці в католицькій церкві, задержуючись окремо на обряді, який практикують українці. Історія унії, найновіші події на Україні, наводять в автора дуже справедливий суд. Описи церков та особливостей українського духовенства, як право подружжя і миропознання, пояснює автор, похиливаючись на постанови канонічного східного права і рішення Римського Престола.

Читаєте цю брошуру раз і вертаєте ще раз до неї, бо ніде правди діти, багато справ, що їх обговорив автор, пригадати, а інші знову зовсім невідомі. Цікаво наприклад знати всім українцям, що з колеги, яку заложило „Католицьке Товариство для поширення віри“ з Торонто (Сентеріо) в 1920 році, за цей короткий час виїшло 10 абсолювентів на священників; 14 вступило до різних чернечих чинів, котрі працюють між українцями (Спасівці, Василіяни і браття Християнських Шкіл); 41 стало учителями. І в професором університету в Вінніпегу, і

професором хемії в університеті в Едмонтоні, і співредактором українського католицького часопису, 17 є на дальших студіях (університетських) і т. д. За десять літ існування колеги — це незвичайний і дуже гарний вислід. Про це певно мало хто з українців знає, що маємо таку інституцію на цім континенті завдяки жертвенності не українців, а католиків інших народностей в Канаді. Вже сама статистика повинна спонукати, щоб прочитати цю книжочку.

Автор цієї праці — це визначний канадійський правник, під цю пору адвокат в Оттаві, столиці Канади, Вілліам Луїс Скатт, син бувшого державного секретаря Канади (міністра закордонних справ). Після скінчення університетських студій був іменованний урядовцем при Найвищій Суді Канади, але по 10 роках арезимував і віддався адвокатурі та практикує в столиці Канади. Він теж одержав від короля Англії почесний титул королівського радника. Звід його пера вийшла ціла низка наукових праць (правничих). Він теж у Канаді повага на полі українознавства. Вистане сказати, що за 12 літ мав він кількадесят відчитів перед найвищою багатишою і найінтелігентнішою публікою Канади по різних містах тієї просторої Домінії про українську справу.

Нині можна безпечно сказати, що нема важлишого міста в Канаді, де він не мав уже відчиту про українців, про нашу історію, наш обряд і т. і., так, що канадійська публіка опіні вповні обаяйомлена з українською справою. А його статі в поважних і впливових місцевих на українські теми можна числити в десятки. Книжок про українців написав кілька. Друкувало їх в Канаді і в Лондоні.

Адвокат Скатт вибрав собі як спеціальність українську справу. В 1921 р. написав широкий меморіал в українській справі, який представник Канади прем'єр-міністр Кінг предпоставив Лізі Народів і тоді Ліга рішила, що Польща лише часом дістала адміністрацію Галичини.

Скатт фінансово незалежний. Має вже 70 літ. Відомий в Канаді католик-ідеаліст — і дійсно невідомий українцям їх приятель. Поіс.

Загальні Збори Видавничої Спілки „Діло“.

В суботу, 13-го лютого ц. р. відбулися чергові звичайні загальні збори Видавничої Спілки „Діло“, кооперативні з обмеженою порукою у Львові в локалі ред. „Діла“ в г. 4.45 веч. Загальні збори відкрив голова Надзірної Ради д-р Дмитро Левинський при участі 27-ох членів Спілки. Після відкриття зборів голова присвятив агадку померлим видатним членам Спілки пох. д-рам Іванові Курівцеві, Володимирові Охримовичеві, Михайлові Галушницькому та Василю Бідецькому. Присутні вшанували пам'ять покійників постанням з місць.

По відчитанні протоколу з попередніх загальних зборів дир. Яр. Колтунюк зложив звіт з діяльності Управи за р. 1930/31. Від Контрольної Комісії складав звіт д-р Ст. Федак, що поставив внесення на уваження абсолютної Надз. Раді й Дирекції. Після того відчитав дир. Колтунюк звіт Ревізійного Союзу Укр. Кооператив з переведеної ревізії.

По короткій дискусії, в якій забирали слово д-р Кость Левинський, д-р Лесь Кульчицький, дир. Мик. Заячківський, дир. Яр. Колтунюк, пос. Гр. Тершаковець і ред. Василь Мудрий, прийнято рішення і ухвалено абсолютною уступаючою Надзірній Раді та Дирекції.

Тепер приступлено до вибору Надзірної Ради і Контрольної Комісії. В тій цілі вибрано комісію-матку з трьох осіб, а саме: д-ра Мих. Волошина, о. Ст. Онискевича і д-ра Л. Макарушка. По короткій нараді комісія-матка запропонувала Надзірній Раді таких кандидатів: 1) д-р Дмитро Левинський (голова); 2) д-р Бурчаківський Тит (заст. голови); 3) Володимир Кузьмович (секретар) і члени: 4) д-р Кость Левинський; 5) Михайло Стефанівський; 6) інж. Євген Храпливий; 7) Михайло Галібей. Всі вибрані одностайно. Заступниками членів Надз. Ради вибрані: Волод. Дещевич, д-р Лесь Кульчицький і Дмитро Великанович.

До Контр. Комісії ввійшли: Волод. Дещевич, д-р Ст. Федак і Онуфрій Пашак.

Після виборів прийшов до слова през. Волод. Дещевич для зreferування намічених змін в статуті. Всі зміни заг. Збори ухвалили.

По внесеннях і запитах голова д-р Дм. Левинський закінчив збори.

ББ В УКРАЇНСЬКІЙ СПРАВІ.

У мин. суботу веч. львівська город. Рада ББ ухвалила дискусійні збори на тему української справи у Сх. Галичині.

Дискусію отворив сен. д-р Левенгерц. Він обговорював основи, якими уряд кермується у відношенні до українців і яке становище має українська суспільність до тієї справи. Після реферату була дискусія.

КРОВ У СИНЕВІДСЬКУ НИЖНІМ.

ПАТ повідомляє: „12. лютого відбулася в Синевідську Нижнім пов. Сколе вночі тайна нарада селяробиців у хаті Шкалудина під проводом Мик. Павелия, агітатора Сельробу, що приїхав із Люблина. Повідомлена поліція вислала двох поліцаїв. Вони ствердили, що в хаті було 10 людей. Коли поліція покладалася в хаті, Павелия крикнув: „Бити поліцію, розібрати їх.“ Присутні кинулися на поліцаїв, били по голові та хотіли розібрати. Шкалудина наступала так сильно, що один поліцай, вдарений в голову, зійшов. Вкінці поліціями вдалося вийти з хати та вжити зброї у власній обороні. Від кулі загинув Павелия, Шкалудина і його жінка були ранені. Арештували 5 людей; ранених відставили до шпиталю в Стрию. При вбитті наїшли 1.300 золотих“.

СОИМ УХВАЛИВ БЮДЖЕТ.

У суботу на планарному засіданні союму після приступлення до 3-го читання скарбового закону в дискусії промовляв пос. Загайкевич. Він сказав, що всі потягнення уряду від ряду дит доказують, що напрямна політики супроти українців є все та сама: повний екстермінізм українського народу. Головною торкається це посягненню уряду в останніх днях, як внесення закону про колонізацію, про шкільництво та закону, що зовсім касує українське самоврядування. Виголосовувані в сенаті уряди та його члени це загадали, не кидати свій, оброчоване лише на ефект, бо поза тими словами нема ніяких справжніх планів задля санування тих відносин. Серед таких фактичних обставин українці голосуватимуть проти бюджету.

У голосуванні голосами ББ прийняли в 2. голосуванні та 3. читанні прелімінар бюджету та скарбовий закон. Проти бюджету голосувала опозиція та національні меншини. Жиди в голосуванні не брали участі.

СПРАВА КЛАПЕДИ.

У суботу ленська конференція на внесення референта Кольбана (делегат Норвегії) згодилася передати справу клапедської конфлікту комітетові правників.

ІЗ СЕНАТ. СКАРБОВО-БЮДЖЕТОВОЇ КОМІСІЇ

На засіданні скарбово-бюджетової комісії сенату радили над бюджетом м-ства хліборобства. В дискусії говорив сен. Павликовський. Мин. Янта-Полчинський відповідаючи на закиди, старався довести, що уряд не має намірів, порожніх для хліборобства. Навпаки уряд хоче прийти з поміччю хліборобам, нпр. здержати екзекції.

СПРАВА ФАХОВОГО ШКІЛЬНИЦТВА.

Освітня комісія радила над проектом закону про новий устрій шкільництва. Опрацювали уступи, що торкаються фахового шкільництва. Віце-мін. Перацький сказав, що вага тієї частини закону є передовсім у цьому, що допускає якнайбільше сільської молоді до фахових шкіл, що назве їм практичного характеру. Однакове трактування всіх горожан без ріжниць віроповідання та національності і в тій ділянці є напрямною уряду.

Комісія прийняла всі уступи про фахове шкільництво згідно з урядовим проектом.

ПРОТЕСТ ПРОТИ ЛІТВІНОВА.

Ол. Шульгин вніс на руки Гендерсона протест проти участі ком. Літвінова в роззбройній конференції. Протест стверджує, що Літвінов не має права репрезентувати України та що роззбройне пропозиція СРСР, суперечить зростові більшовицького мілітаризму. Більшовицький уряд держить на Україні та Кавказі великі армії, щоби агітати нац. рух тих країн. Коли більшовицький уряд хоче дати доказ, що його пропозиція ширша, повинен негайно евакуувати Україну та Кавказ.

ВІДГОМІН МОТОЦИКЛЕВОЇ КАТАСТРОФИ.

Військовий суд у Львові засудив шофера 6. дивізії протилетунської артилерії Е. Павлика на 5 місяців в'язниці із відложенням на 2 роки, як винуватка мотоциклетної катастрофи. 18. квітня м. р. Павлик їхав мотоциклом і по дорозі взяв на причіпку кап. Роботицького. Мотоцикл наїхав на трамвайний віз, відбився від нього та вдарив об залізний стовп. Кап. Роботицький згинув на місці, Павлик був ранений.

ГЕН. НОБІЛЕ В БІЛЬШОВИКІВ.

Ген. Нобіле, що переїжджав через Берлін, заключив за згодою Муссоліні, з більшовицькою владою 4-літній контракт. Він одержує становище головного конструктора будови кермових повітряних судів у СРСР.

І ЯПОНЦІВ ГИНЕ ЧИМАЛО.

ТОКІО, ПАТ. У боях за Харбін згинув 1.000 японців.

ОСТАННІ ВІСТІ**ПІДВИШКА ЕМЕР. ОПЛАТ.**

Віце-міністр Стажінський повідомив представників 13 союзів державних службовців, що не будуть зменшувати платні службовцям. Внесуть лише деякі поправки до емеритального закону. Підвишка емеритальних оплат, оплачуваних службовцями, вноситься 3 проц.

ВИБУХ ГАЗУ В СТРИУ.

У Стрию в понеділок вибухнув дашавський газ, який доставляє фірма „Газоліна“. Вибух наступив у хаті теслі Віца при вул. Мішкевича 21., коли він хотів закурити папіроску. В хаті з гуком вилетіли шиб, постіль запалилася. Детонація була така сильна, що чули її далеко люди при вул. Мішкевича. Вибух наступив тому, що наслідком морозу трісла рурка газової ліхтарі. Газ щільними дістався по під дошку хати Віца. Попареного Віца забрали до шпиталю.

ВИБІР НІМЕЦЬК. ПРЕЗИДЕНТА ІЗ БЕРЕЗНЯ.

Із Берліна повідомляють, що міністр внутрішніх справ д-р Гренер визначив вибір президента німецької республіки на 13 березня ц. р. Евентуальний другий вибір відбувся би 10. квітня ц. р. Д-р Гренер звернувся уже до президента райхстагу, який збирається 23. ц. м., з пропозицією, щоби перевів у цій справі відповідне парламентарне рішення.

Гінденбург прийняв кандидатуру.

Постанова Гінденбурга прийняти кандидатуру на президента Німеччини вислила внутр. політичне подожження. Німецькі політичні кола вважають побіду Гінденбурга певною. Правляча не скриває недоволення, що Гінденбург погодився прийняти кандидатуру з рук нац. опозиції. Праві партії наїшлися в трудній положенні, бо їх порозуміння в справі протиставлення Гінденбургові спільного кандидата опозиції нагадує на поважний труднощі. Мішанська праві партії сподіється боротьби між Гінденбургом і Гідлером, яка може розбити нац. партію та Штальгемм.

ЯПОНЦІ ДІСТАЛИСЯ В ПОЛОН.

МОСКВА, 15. П. ПАТ. Відомі японські кореспонденти повідомляють, що китайці обурюють у Вусунгу японський десант 1300 воїнів. Здається, що після короткого бою взяли японців в полон.

3 СУДОВОЇ САЛІ.

ПРОЦЕС 42-ох У ДРОГОБИЧІ.
За приналежність до „Пласту“.

У суботу, 13. лютого, переслухано стільки оборони, асесора місцевого староства С. П'яничка. Його зізнання не внесли до розпиту нічого цікавого, бо були каламутні і неясні. Судок не вміє дати відповіді, як могла існувати „незаконна“ організація продовж 4-х років, яка зі своєю діяльністю не крилася і про яку знало місцеве староство, а влада закрила її тільки у вересні 1930 р. Вкінці оборони відмовилася від свідка призначення, що „Плест“ у Дрогобичі не робив ніяких вправ зі зброєю, ані мав ніяких протидержавних виступів.

Після переслухання цього свідка виникло, що суддя не хоче допустити до переслухання б. старости С. Порембальського і хоче праву того-ж таки дня покінчити. Під час читування актів оборона зажадала, щоб суд відчитав їх в українській мові. Виявилось, що протоколянт не вміє писаного по українській читати, почалися розшуки нового протоколянта, зміна, і т. і. Суддя побажав, що не дасть рад і відложив розправу до 23. лютого.

Заінтересування розправою постійно росте. Публики стільки, що пробитися трудно і помічати мусить частину цікавих усунути зі салі.

При цій нагоді слід підкреслити важке і прикре положення оборони в тому процесі. Згідно з новою польською процедурою суди необмежений пан на розправі. І він з цього користає в повному обемі. Упіймення, відбирання слова, немотування в протоколі того, що кажуть оборонці — сиплються як з рога обиди. Оборонці д-р Блажевич, д-р Витвицький і д-р Ільницький роблять великі зусилля, щоби всежтаки тези обвинувачення опростити. І в ім вдається, хоч справжніх свідків оборона не досі не було. — Крім згаданих оборонців боронять ще: д-р Гнатів, д-р Кузів, д-р Колетський, мец. Кобрин, мец. Пелчинський і д-р Р. Смітський.

СПОРТ.**Гакічка.**

ЛВІВ. Лехія — Україна 5:0 (0:0, 2:0, 3:0). Змагання за чашу Банку Господарств Кр. України програна через нездарність воротаря, який має на совісті найменше три голи. Суддявав Саварин. Глядачів ок. 500.

ОПАВА. Репр. Опави — Краків 6:0 (2:0, 4:0, 3:0).

ПЕРЕМИШЛЬ. АЗС — Чувай 8:1 (1:1, 3:0, 4:0). Польонія — АЗС 5:1 (2:0, 2:1, 1:0). Чорна-Польонія (пер.) 2:1.

Краєві лешатарські змагання.

Бруховичі, 14. П. 1932. Біг 16 км. для сесіїрів виграв Саліко (У. С. С. К.) в часі 1:29:18, перед Врешоною (К. Л. К.) 1:32:36, і перед Гнатівком (У. С. С. К.) 1:33:37. Біг юніорів 8 км. виграв Хамула (Плай) в часі 45:36 перед Пелешоном 58:21 і Назарем 1:1:49. Біг панів на трасі 8 км. Стартувала 1 змагунка, яка наслідком контури бігу не скінчилася.

Останні висади з Лейк Плесід.

ЛЕЙК ПЛЕСІД. 13. П. Німеччина — Польонія 4:1 (0:0, 2:1, 2:0). Це шостий і останній матч польської дружини в олімпійських змаганнях. Перший матч в німецькою дружиною поляки програли у відношенні 2:1, а цей у відношенні 4:1. Так на шість розіграних матчів Польонія програє 6 разів, не здобула ніодного пункту, стріла 1 ворота, втратила 34. Це, як уже й сам ПАТ знає, невдача занадто прикра, а навіть коморитуюча.

Канада — Зл. Держави 2:2 (1:0, 1:1, 0:1).

Табеля олімпійських змагань така:

- 1) Канада 11 п. — 32:4.
- 2) Зл. Держави 9 п. — 28:5.
- 3) Німеччина 4 п. — 7:27.
- 4) Польонія 0 п. — 3:34.

Польська гакічкова дружина відігравала в Шіаго, де вже в понеділок мала розіграти матч.

Віржа.**Гроші.**

Американський долар 8.91-80—8.91-30 канадський долар 7.40-00—7.50-00. Чеська корона 0.245-00—0.245-00 швейцарський франк 1.05-00—1.05-00. Рижський франк 0.05-30, французький франк 0.34-80—0.35-10. Швейцарський франк 1.73-80—1.73-00. Фінський марк 3.14-00, південний чорнокош 0.92—0.93. Шведська марка 2.11-25—2.12-00.

НОВОВІДКРИТА КАВАРНЯ І РЕСТАВРАЦІЯ

„ПРЕЗИДЕНТ“

Костюшка 1. („Народня Гостинниця“).

Тел. 106-15.

порукається П. Т. Публіні. — Шодня вечором концерт. В суботу і неділю пополуноді фамільний тансінг.

3—3

НОВИНКИ

— Українська робітня футер Юліана Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. П. пов. Тел. 54-45. 792—?

— Податок від комірного. Звертаємо увагу наших читачів, що часто при вимірі податку від комірного числяють до цього також податки, плачені від цієї суми. Таким робом цей вимірний податок стає багато більшим, ніж бути повинен. Найвищий Адміністративний Трибунал видав окремісний осуд про те, що податку не слід платити від податків, як додані до комірного. У випадках, коли цього домагається податковий уряд, треба вносити спротив до 14 днів після доручення виміреного податку.

— В Українському Університеті у Празі (Прага II, Штепанська вул. ч. 49) з днем 15. лютого ц. р. почнуться влиси слухачів на обидва факультети (філософічний і правничий) на літній семестр 1932 р. Для запису в число звичайних слухачів треба предложити матуральне свідоцтво з латинською мовою. З матурою без латини можна записатись надзвичайним слухачем, а іспит з латинської мови скласти додатково при Університеті. Викади на літнім семестрі розпочнуться з днем 29. лютого ц. р.

— Арештування українського студента у Варшаві. Дня 9. лютого ц. р. в год. 11 ранку перевела слідча поліція ревізію в Українському Студентському Домі при вул. Брудновській 14. у Варшаві і знова арештувала Юрія Косача, студ. правничого відділу, який в минулому році вже відсидів 9 місяців у в'язниці на Павяку та був випущений за кавцією. Хоч у п. Косача не знайдено ніяких компромітуючих річей, його на внесок дубької прокуратури арештували під закидом належання і творення на Волинській організації УВО. Тогож самого дня п. Ю. Косача відвезли до в'язниці в Ковлі.

— „Цвіркун“ в Яворові. В найбільших днях діяв львівський театр „Цвіркун“ з кількома ревіями до Яворова. Сподіємося, що українське громадянство Яворова й околиці являться численно на виставах „Цвіркуна“, де матиме нагоду побачити перші веселі й оригінальні українські ревії.

— Новий комісар Каси Хорих у Львові. Міністр праці і суспільної опіки іменував комісар-херманцем Каси Хорих у Львові д-ра мед. Едварда Мізюру, полковника в резерві й інспектора лічництва Кас Хорих на терені Окружного Союзу Кас Хорих у Львові.

— І-а і IV-а класа зайві. Міністерство комунікацій у Варшаві має намір скасувати в особових поїздах I і IV класу. Практика стверджує, що рідко хто їде ними. Отже посли ідентифікують введати II-ю класою.

— Торговля живим товаром під боком Лиги Націй. Англійські часописи заваляли на тривогу, що в Женеві на час нарад роззбройної конференції якась французька Маса отворила „пансіонат“. Поліція арештувала п. Маса та 4 дітчині, з чимув дві польки.

— У кількох словах. В Англії є, на підставі офіційної статистики міністерства праці, тепер 2.728.411 безробітних; за останній місяць це число зросло на 218.490 осіб; найбільше безробітних зросло серед шахтарів, металургів і будівельних робітників. — Відомий мандрівник і вчений Свен Гедін вибирається 17-го ц. м. на нові досліді до Азії, через Нью-Йорк. — У Будапешті зафантували авто графові Естергазі за довг.

— У Берліні більше жінок. У Берліні є 1.850.000 осіб мужеського і 2.175.000 осіб жіночого полу. На 100 уродин жіночого полу припадає 107 мужеського, але хлопці вмирають у багато більшим числі, головню в 13-тій р. життя. Найсильніша перевага жіноцтва замітна в віці мушин між 26 і 36 себто в віці найбільше знищенням війною. У віці між 25 і 30 роком на 100 мушин припадає 131 жінок, а в віці між 30 і 35 на 100 мушин 141 жінок. Отже дані жінок, що скінчили 30 р. життя, щоб вийти заміж по-двійно тяжкі. Що має робити в Берліні 325.000 жінок без „вільних“ мушин — ось проблема.

— Мариотратний міністр. Італійський міністр закордонних справ Гранді підчас свого останнього побуту в Спол. Державах платив шоферам 40 доларів „на чай“. Є це рекорд „чайового“, бо навіть сімський король-давав досі тільки 30 дол., а Львівський раз (мабути п'ятих) 20 дол.

— Пивний страйк у Гамбурзі. Власники харчень, пиварень, барів і шинків у Гамбурзі перестали продавати пиво на знак протесту проти зникнення пива, яку проголосив урядовий комісар від ошадности. У Гамбурзі є таких льокалів 3100.

— Грина в Туреччині. Найбільша епідемія гриппу після Лондону панує тепер у Стамбулі. Є там досі 80.000 недужих. Тому, що санітарні умовини там препогані, уряд має намір зачинити всі прилюдні льокалі. У Смирні є 30.000 недужих.

— Кіно та радіо помічниками поліції. У Зальцбурзі судять шевського челядника Сохона, що вбив 70-літню жінку Вавмгартнерову для гроша. Після злочину вбийник пішов на забаву, де бузи одночасно люди, що бачили його фотографію в кіні, куди негайно переава П. поліція. Інші чули опис його в радіо. Коли Сохон убив жінку, найшов при ній 22 шилінги.

— Фільм англійської аристократії. Своєю часу у Паризі англійська леді Овен заранила свого любка д-ра Гасто п'ятьма стрілами з револьвера. Іі засудили на 5 літ в'язниці. Там вона з нуля написала фільму для своєї оборони п. з. „Подвійна помилка“. У фільмі змалювала всю свою історію, як її треба було. Одно із фільмових підприємств купило цю фільму з огляду на сенсацію. Та час минув: прийшли нові сенсації і кінові підприємці побачили, що хоча історія леді Овен правдива, але банальна і — відмовились її показати світові. Тоді авторка подала кінову фірму в суд і виграла процес; дістала 70.000 фр. відшкодування.

— Нервові болі й біль голови втишає і лікує скоро та успішно Тогоаль. Нешкідливий для серця, шлунка і інших органів. Тисячі недужих відзискали при допомозі Тогоаля своє здоров'я! Тому випробуйте його самі ще нині, але жадайте лише оригінальних таблеток Тогоаль — бо нема нічого ліпшого! В усіх аптеках. Ціна 2 зол.

— Спростування. Шановний Пане Редактор! Дуже прошу, не відоміть мені і помістіть спростування допису, поміщеного в „Ділі“ 4. лютого 1932 р. Неправдою є, що ялинку 10 січня 1932 року уладива „Ріана Хата“, бо уладив П. Добродійний Комітет при церкві св. Миколая у м. Володимирі. Потім мене о. Микола Шеронський не заставляв співати в „Рідній Хаті“, і нічим мені не „загрожував“ і я нікому таких відомостей не лядав, бо в дійсності не було ніякої підстави на розмову між нами на цю тему. З поважанням Іларіон Вішнева у Володимирі.

ДОБРЕ СВІТЛО
ЗДОРОВІ ОЧІ

ВЖИВАЙТЕ ЖАРІВОК
PHILIPS ARGENTA

552 1-6

3 театру.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: „СОН ЛІТНЬОЇ НОЧІ“, комедія Шекспіра.

Коли нема репертуару, все ще лишається Шекспір. Його фантастичні комедії дають змогу режисерам показати, що вміють. Недегка це справа з такими пєсами як „Сон літньої ночі“, що має аж три паралельні акції, переплутані між собою. Модерна стилізована обстановка хоче звести це все до одного плану, щоб як мога швидше вичерпати довший текст і не давати багато дій. Наслідок (як у данім випадку) не дуже шасливий: текст суперечить дії, бо коли хтось каже, що лягає на траву або зустрічається в лісі, а знаходиться між дошками і складами — біда наша узяв, не знає, куди линути.

Друга недолата: світ реальних осіб повинен бути різко відокремлений від фантастичних створін, інакше глядач не розуміє, хто чим є. Полишаємо на боці труднощі розуміння цієї історії для аудиторії, що нічого не знає про життя пєс Тезея, Оберона та Титанії: хто вони, яка буда їх доля.

Недобре, коли Шекспіра декламують у тої 100-поверхового пєтосу, навіть королі та князі. Безліч Шекспірівських метафор і так при голомшув слухача, який мало що з них розуміє. Сучасний слухач не потребує стільки слів. Гумор ремісників у фарсі, яку грають, здебільша незрозумілий з огляду на немодернізований дотеп. Видко, що польські актори, взагалі не уявляють собі, як грає простолуддя і не розуміють народного гумору.

Страшенне вичепурені дівні особи відбирають нам неодиу оману. Пєса йшла під гаслом слів Тезея: „Найкращі з цього роду видючі тільки оманя, а найгірші стають добрими, коли перетворить їх наша уява“. Та в першу чергу ми уважати повинні би мати акторів і режисерів.

М. В.

Ревматики і ті, що терплять на нервові болі!

Нікто з тих, що терплять на ревматизм, позавгу та нервові болі не повинен сумніватися щодо свого захворювання, бо вже тисячі нещасливців вернули своє здоров'я при допомозі Тогоаля. Про свої досліді пороблені в Тогоалем лише ним пан З. Гомсюркевич, Лудзь. Півотровська 104, таке: „Від довгого часу терпів я на ревматизм. Ті болі докучали мені до тої мри, що я не міг ні ходити, ні спати, ні їсти, ні жати нормальну працювати. Пробував я багато різних засобів, але на жаль безуспішно. Шойно коли в аптеці таблеток Тогоаль ті страшенні болі домім припинились. Тому гарно поручаю Тогоаль усім, що терплять на ревматизм і болі в суглавах“. Подібно як п. Г. каже нам тисячі осіб, які заживали Тогоаль при ревматизмі, поліартрі, рні в суглавах, нервових болях і болях голови, грипі, простуді і споріднених недомоганнях. Во таблеток Тогоаль не тільки злагіднюють болі, але в природний спосіб усувають неприємні перші, доброякісні в зародку ті недомогання. Навіть у хронічних випадках і тоді, як інші засоби були неспішні, при допомозі Тогоаля досягнуто надзвичайних успіхів. Нешкідливе для серця, шлунка та інших органів. Коли тисячі лікарів, між ними багато славіх професорів ординув Тогоаль, то збо кожний з власних довір'я може купити цей лік. Отже спробуйте самі ще нині, але жадайте лише Тогоаль. У всіх аптеках.

1273

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: „РІГОЛЕТТО“, опера Верді

Вже давно львівський міський театр не бачив такого натовпу публіки: партер, усі льоки й усі три поверхи випродані до останнього місця, а крім того в переходах поставлено стільки крісел, на скільки лиш дозволила — поліція. Магнетом, який стягнув стільки народу, було імя Кепури, — молодшого брата славетного співака Яна, який оце вперше виступав у Львові, попереджений легендою, що його голос ще кращий від братового.

Однак тріумфатором вечора не був Кепура, лише Моссаковський, варшавський баритон, відтворець титулової партії, артист справді європейської мірки, з великою співочою і сценічною культурою та голосом рідкої краси. З по-статі Ріголетта артист зробив першорядну сценічну кreation. — Що торкається Ва. Кепури, то його шастям і нещастям є його старший брат: бо коли само імя „Кепура“ інтригує імпресаріїв і директорів театру, відчиняє йому доступ на сцену і стягає публіку, себто є най-сильнішим мотором його кар'єри, то з другого боку слухачі вічно порівнюють його з його братом — і не порівняння виходить для нього препогане. Голос з немилістю і нечистою краскою, дуже невеличкий; свобідна поведінка на сцені і непогана школа, при посусі на польських тенорів дасть йому всетаки прожиток на польських оперних сценах — але й ніде інде. — Поруч з Моссаковським найкращим голосом і сценічно був безумовно п. Ужелько. Шість тримає укупі диригент Польдінетті. (ВР).

3 кіна.

Кіно „Коперник“ і „Марусенька“: ЧВІРКА ПИХОТИНЦІВ.

Фільм аналогічний до славної „На Заході без змін“. Жак війни: трупи, кров, голод, руїни, жорстокість ворогів, отруйні гази. Мета цих картин пацифістична, показати, чим нечуванним страхіттям є війна, якою катастрофою вона кінчиться, ціною безлічі жертв. І тенденція псує тільки інша тенденція, випливаюча як мотто „що цих чотирьох воєк йшло битися з обов'язку, без віри в свою справу“. Передовсім це неправда, бо дуже мало було таких німців, що не вірили в свою справу, — а що важніше: кожний, хто готувався до нової війни, каже, що вона йде за святу справу. Фільм має кілька зворушливих ліричних моментів. На жаль, німецькі воєки розмовляють „французькою мовою“.

м. р.

Літературний куток.

— Цими днями (9 лютого) минуло 50 літ від смерті німецького письменника Вергольда Ауербаха. Відомий він і з нашої літератури. Згадують його там традиційно, як другого після Марка Вовчка, що авів у літературу XIX ст. селянські сюжети. Родичі призначили його на рабину. Син жідиаського дрібного купця із малого віртемберського містечка, переїхав із тальмудичної школи до Штутгарту до гімназії. Ауербах прибув соціалне знання класичної літератури. Зайшовість із визначними людьми своєї доби доповнила його освіту; його вчителі у Тібінгені були Д. Ф. Штраус і Уявля, а в Мюнхені близькими знайомими Шеллінг, Фрайліграт і Отто Любкі. Студіює він і переказує Спінозу, і пише 2-томову повість про нього. „Селянськими оповіданнями із Шварцвальду“ здобуває літературне імя. За цим йдуть інші твори „Пані професорова“ (пізніше перероблене на сцену п. з. „Місто і село“); в 1856 має ве-

ликий успіх його „Босоніжка“, а далі „Осип серед снігів“, „Едемвайс“, повісті „На висоті“, „Діти над Рейном“, „Вальдфрід“. Підчас революції 1848 Авербах стає віденським кореспондентом „Мінхенер Альтемейне Цайтунг“. Нещасливе подружжя і надірване здоров'я приневолює його покинути Німеччину. У 1882 р. їде на Францію. Ріверю, до Кан, щоб там умерти. Толстой каже про нього: „Щому затворі вийти успіх його „Босоніжка“, а далі „Осип серед снігів“ і взагалі подивився народньою освітою“.

Дописи.

ЧОРТКІВЩИНА (З діяльності аматорського гуртка в Джурині. — Потреба популярних пес). Аматорський гурток читальні „Просвіти“ в Джурині належить до найрухливіших в повіті. Ось в часі останніх свят відіграв він п'єси: „Ясні зорі“, „Соколик“, „Пісня жидівки“ та „Захотіла пана — втратила Івана“. Всі вони пройшли з великим успіхом та принесли поважний дохід на справлення підлоги до великої театральної сали. А 31. I. амаг. гурток в Джурині відіграв „Ясні зорі“ в Павлівці, де здобув собі своїм виступом шире призначення. Телер джуринський гурток приготував „Боднарівку“ і „Гриця Мазниці“, а крім того молодий селянин-самоук Василь Палажук переробив на сцену повість про Кармелюка, бо село не має вже що грати! Треба знати, що амаг. гурток при чит. „Просвіти“ в Джурині відіграв уже від 1926 року донині понад 100 пес, а крім того такий-же гурток при читальні Качковського в тому ж селі відіграв за той самий час яких 50 пес, так, що буквально всі можливі до вистави на селі п'єси джуринці вже знають і телер просто розбігаються за новим репертуаром. Чи не взявби цього під завагу увагу наші автори популярних народніх пес та наші видавництва і чи не кинулиб на ринок нових драматичних творів для селянських театрів? Чи не можнаб тут послужитися переказами добрих чужих пес? Гадано, що видавництво добрих популярних нових пес кинуло би на своє, бож такі твори розходяться у нас дійсно масово. Чейже таких діяльних гуртків, як джуринський, а у нас багато, а до того число їх буде напевно не зменшуватися, але постійно зростати. — Член гуртка.

ПРОГОВІЧ (Святочна прософфа в „Зорі“). Рік-річно святкує Т-во „Зоря“ святочку прософфу, яка гуртує тоді наше ремісництво й робітництво та інтелігенцію в одну сім'ю. Цьогоріч прософфа замінила ще й тим, що й відсвятковано без алкоголю, а зате зібрані гроші (18 зол.) відано на українських інвалідів. З призначенням треба зазначити, що Т-во „Зоря“ в Проговиці відомо репрезентує наше мішанство. В цім році, як довідуємося, задумує наша „Зоря“ приступити до купівлі власної землі. Це засада в першій мірі довголітнього

поважного голови о. Гадзелича, котрий своїм тактом змусив собі назве ремісництво й робітництво та мураліном, спокійно, але енергійно працює довіла товариство до того, що воно набуло гарну обстановку та придбало поважнішу грошеву суму, а крім того підняло рівень свідомости нашого ремісництва й робітництва дуже високо. — Присутній.

НОВИЙ САНЧ (На допомогу нашим лемкам). У нас відбулася 23. I. пр. анкета в справі допомоги „Просвіти“. Не була вона чисельна, бо день був непригожий (субота). В самому Н. Санці жмівка українських родин, а купелених місцевостях виправують поляки чимраз більше на окраїні автохтонне українське населення, денационалізують. Жертвенну працю нашого духовенства треба тим більше піднести, бо йому приходиться працювати на теренях, відомих зі старої національно-політичної неадапти. Читальні на Лемківщині кричать за даровою українською книжкою, домагаються мандаринських бібліотек, аби насаджувати здорове зерно на цьому зачумленому ґрунті. На анкеті відано було гарні, свідомі типи селян, в яких очах аж іскриться бажання національно-освідомлюючої праці. Тільки поможіть їм треба, аби не почувалися самотніми, а не раз і безпорадними. Треба допомогти негайно, бо кожний день вириває якусь частку з нашого живого організму!

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ДЗВОНИ, літературно-науковий журнал. Ч. I (10) Січень 1932.

СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР, двотижневик присвячений господарським справам. Ч. 3.

ЗИЗ, двотижневик гумору. Р. IX. Ч. 3. 1. лютого 1932. Адреса: Підваля 7 III.

КІНО, двотижневик журналу української кінематографії. Ч. 3—4. 1932. III. рік вид.

ТЕХНІЧНІ ВІСТІ, орган Українського Технічного Т-ва. Р. VIII. Січень 1932. Ч. 1.

НИВА, часопис присвячений церковним і суспільним справам. Ч. 1.

На санування Т-ва „Просвіта“.

XVII ВІКАЗ ПІДПИСАНИХ ПОЗИЧОК ДЛЯ САНУВАННЯ Т-ВА „ПРОСВІТА“.

Збараж: о. Чубатий Онуфрій Доброводи 15, Гурток студ. при Фіа. „Просвіти“ 20; Грималіа: Чит. „Просвіти“ Лежаника 10; Копичини: Чит. „Просвіти“ Говілік Вел. 25; Стрий: Держко Теодор 10, Гору Василь 10, Васильшини Пилип 10, Бандера Осип 10, Івашків Іван 10, Д-р Лужецький Волод. 20, Охримович Даміян

20, о. Височанський Роман 30, Паша Михайло 100, Ім. Соколовський Шасний 100; Сулова Вишні: Кооп. „Зоря“ 50; Солотвин: Копровський Стефан 10, Каземський Ярослав 10, д-р Горбачевський Льонтин 10, д-р Черновик Павло 15, Семенюк Петро Варіне 5, д-р Рубаль Степан 10, о. Гринь Василь 10, Котиль Степан 30, Пасіла Марія Жураки 5, Чит. „Просвіти“ Старука 10, о. Корсан Іван там же 10, Венгерчук Михайло Варіне 5, Пелех Юліан 5, Воднарчук Василь 5; Жидівці: Бегун Василь Пчани 5, Соболевський Антін там же 5, Бегун Павло там же 5, Рибанак Іван там же 5, Стеблій Олександр там же 5, Стриганин Теодор там же 5, Радзін Степан там же 5, Куріал Михайло там же 5, Білинська Іванна там же 10, Романік Данило там же 5, Дмитрук Олександр там же 5, Стрілецький Гриць там же 5, Вітак Іван там же 5, Колак Дмитро там же 5, Прокопак Олександр там же 5, Чопик Михайло там же 5, Греко-католик перекл Пчани 10, Білинська Гонората там же 5, Пта Грицько там же 5; Львів: Періжок Марія 5, Секундова Емілія 10, Захарчук Степан 5; Чортків: Мірус Лаврентій Сняжкова 5, Куш С там же 5, кооп. „Надія“ Скородинці 5, кооп. „Смілоліч“ там же 15; Перемішля: Районові молочарки Бешани 50; Тисмениця: Т-во „Луг“ в Мисовані 5; Біляк: Лукасевич Марія 20; Янів: о. Кушечевич Матвій 20, д-р Кіжик Володимир 100; Болехів: д-р Зволинський Петро 40, Чит. „Просвіти“ Волоське Село 10, Чит. „Просвіти“ Дубляни 10, о. Волошин Микола Мокрава 20; Самбір: Марнік Іван 10, Чит. „Просвіти“ Мокрава 5, о. І. Волоша 5, Юрків Лука Дубляни 250; Жовква: Гр. кат. церква в Дорошіві Малім 10, гр. кат. церква в Дорошіві Чесанів: Кооп. „Надія“ Жуків 5; Горожанка: Вальчикевич Волод. 10; Станіславів: Чит. „Просвіти“ Яничів 20; Палайні: о. Придаткевич Іван Горожанка 50; Львів-повіт: о. Кляк Михайло Заруді 100; Сокаль: о. Осмак Роман Тудорковичі 10, Гнатівч Волод там же 10, Корольчук Теодор там же 4, Кооперат. Крід там же 10, Кооп. „Сала“ там же 10, Чит. „Просвіти“ там же 10; Ходорів: о. Мельник Анд. Ляшки Дох 12; Вей Михайло там же 5, Кулінич Олександр Боринч 50, Дорош Кость Стріліська Нові 5, Чит. „Просвіти“ Мисовичів 5; Добромил: о. Гасько Людвик Лип 15; Кооп. „Згода“ Смілянці 5, Чит. „Просвіти“ Ліхманів 10, Чит. „Просвіти“ Коростенко 20; Стрий: Рудницький Мих. Лип Дох 20; Кадуш: Чит. „Просвіти“ Хотинь 10, Чит. „Просвіти“ Ллліне 50; Західні землі: Іжківський Йосиф Діброва 25, Лотоцький Степан Білія 25, Моравський Володимир Познань 25. — Разом 1.573.50 зол., а разом з усіми попередніми 40.929.12 зол.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам 12. I 1932 р. за масло експортне та десерове пріма 3.60 зол., а літру молока 28—29 сот., літру сметани 1.20 зол., а літру яєць 4.70—4.90.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Театр.

Вікторок, 16. II. год. 8 веч. „Сон літньої ночі“.

Театр Ріанородностей.

Вікторок, 16. II. год. 8 веч. „Святе поєзін“.

Весела Буда (Оссолінських 10).

Шоція, год. 8 веч. „Люди — марш до буди“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Стежа“ (Фербенкс).

КАСІНО: „Трейлер Горн“ (В. С. Ван Дайк).

КОПЕРНИК: „А-ка піхотинці“ (Надальнік).

ЛЕВ: „Зелена бригада“, „Зоряна ескадра“.

МАРУСЕНЬКА: „А-ка піхотинці“ (Надальнік).

МІРАЖ: „Даміс і Хальо“ („Еросова стріла“).

ПАН: „Севіла, місто кохання“ (Рамон Новаро).

ПАЛАС: „Украдені рай“, „ПАСАЖ: „Шалений балет“ та дозв. „Просвіти“.

ПРОМІНІ: „Душі в неволі“ (Сольський, Батичка).

СОНЦЕ: „Ніч у Максима“.

СТИЛЕВ: „Він або я“ (Гарі Пляк) та звукова комедія.

УТІХА: „6 тижнів серед впащів“ і дозв. „Просвіти“.

ХІМЕРА: „Великоміські аудіції“.

Програма радіо.

Вікторок, 16. II. 1932.

Львів: (25.3) 19.30 Концерт симф. оркестру. Братислава: (27.0) 20.00 Симф. концерт. Бресла: (32.0) 16.25 П'єси Чайковського. 20.00 Кораллий концерт. Брно (34.7) 21.00 Концерт моравських комп. Штутгарт (36.8) 21.00 Драматична баллада з поезії Достоевського „Вина і кара“ Бухарест (39.2) 17.00 Легка муз.

мун. музика. Стокгольм (43.6) 20.00 Радіорх. конц. Прага (48.6) 15.30 Скрипк. рециталь. Мінно (50.7) 16.55 Транс. з дачингу. Відень (51.7) 17.00 Серенади і варіації. 20.05 „Діла в Відні“, оперетка. Мінхен (53.2) 19.45 Вечірній концерт. Будапешт (55.0) 17.00 Циганська муз. 18.30 „Зигфрід“, опера Вагнера. Осло (108.3) 20.00 Симф. концерт.

Серета, 17. II. 1932.

Кенісберг (217.1) 18.55 Про вибір заняття для математики. Ляйпціг (259.3) 21.10 „Жабі Аристофана“, Моравська Острава (263.4) 18.25 Концерт соціального хору. Пальерзум (298.2) 20.40 Кош. робити хору. Брно (341.7). Кош. дутий оркестри. Лондон (365.9) 21.00 Радіокабаре. Бухарест (394.2) 19.30 Транс. з румун. опери. Берлін (418) 16.30 Кош. симф. орк. 19.15 Вечір танку. Рам (441.2) 21.00 Опера в „Театро Реале“, Беромінстер (459.4) (459.4) 20.00 Симф. кооп. Відень (517.2) 16.30 Соната Червута. 23.00 Селянський бал у Вінбергера. Будапешт (550.5) 22.00 Циганська муз. Париж (1724.1) 22.00 „Мадмуазель“ із театру „Ст. Жорж“.

Львівське радіо.

Вікторок, 16. II. 1932.

Львів, 11.45 Транс. з Варшави. Огляд прес. 11.55 Астрон. час. 12.10, 15.20, 16.35 16.55, 19.35 Грам. кружки. 13.10, 13.15 Комунікати. 15.15 Летуство. 15.25 Про домове господарство. 15.45 Грошева біржа. 15.50 Програма для старших дітей. 16.20 Відчит. 17.10 Про горліські вуали і лєбрітні. 17.35 Симф. конц. 18.50 Вяччина. 19.15 Про минулу штуку. 19.30 Спорт. вісти. 20.00 Вілмювіч і Нідде. 20.15 Кош. з варш. фільмгармонії. 22.40 Комунікати. 22.50—24.00 Танкова музика.

Серета, 17. II. 1932.

Львів, 11.45 Огляд прес. 11.55 Астр. час із Варш. 12.10, 15.00, 15.50, 16.40, 19.30 Грам. кружки. 13.10—13.25 Комунікати. 16.45 Грошева біржа. 18.15 Комунікати. 16.20 Відчит. 18.55 Агга. нова. 17.10 Альбеміа 26-го віку. 17.35 Поповід. концерт. 18.50 Вяччина. 19.15 Комунікати. 19.25 Культура вірного життя. 19.45 Пресо-

вий рад. огляд. 20.00 Легенда і дійсність мовної машини. 20.15 Транс. з Варш. Українські народні пісні у виконанні укр. хору під дир. Сологуба. Твори Лисенка, Кошиця, Стеценка, Нижанковського, Топольницького, Леонтовича і Нішинського. 21.00 „Бібліоман“, новела. 21.15 Скр. концерт. 22.30—22.40 Комунікати. 22.45—23.00 Вивклад по англійськи. 23.00—24.00 Танкова музика з Варш.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

З Українського Технічного Товариства у Львові. Повідомяємо, що для 17. лютого в год. 18.30 в домішні Товариства Ринков ч. 10 відбувається відчит тов. Чужа Грися на тему „Сталітні відкриття електромагнетичної індукції“. — Вступ вільний. Гостики рад. — Рада УТТ.

Загальні Збори „Українського Фотографічного Товариства“ відбудуться неділячно в неділю 21. лютого в год. 10.30 рано в сали при вул. Руській 10 за значайним порядком дня. В разі браку призначеного статуту числа членів Заг. Збори відбудуться годину пізніше без огляду на кількість присутніх. Виді.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ГРИБИ, гарні, вибрані (найменше 5 кіло) по 8 зол. за 1 кіло, чисті, сажкові, покла, з цукром, бочілочка 5 кіло 10 зол., чиста овеча брилжя, бочілочка 5 кіло 10 зол., бжільня, гірський мід. пушка 5 кіло 20 зол., волосисті горішки палерські, мшочок на 5 кіло 14 зол., виласе оллочно за пісаялатою Мендель Штуннер, Косів в. Колом. 1326 6-10

БЖУТЕРІО — продає найдешевше — Дембровський-Ромаржеський — Академічна 2. 1246 3-15

ВДОВА середніх літ, уряднича у Львові, наближе лідуватиме з поважним пенсією на становищі. Ціль матримоніальна. Незаіонімові оголошення Адміністрація „Діло“ „Усім щастя“. 1367 2-3

ПОКОІ за безцін для приїжджих і достійних вишайме Готель „Савой“, Соловського 7. 1369 3-3

Вища школа жіночого кравецтва М. КОЗЛОВСЬКОЇ розпочала вписи на КУРС КРОЮ І ШИТТЯ рівняний і покладний, Академічна 22. I п. 1373 2-1

НАПРАВЛЯЄ І ПОЛІТУРУЄ МЛ. Ліз і ме: столи, шафи, бюрки, ампілате і кіз новітні асильного роду крісла по думі пошкрюваній ціні Робітник гнуких металів **БРАТІВ АЛЬБЕРТИНІ** Львів, вул. Клепарівська 15. Тел. 19-27. Безкоштовно доставля. — Вель дохід привабливий на захист для бідних і на заведення безбідних смірт.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

П'ЯНІНА першої класу фабрики Т. Беттінг від 200. 1900 чорно політуровані виключно „ЛІМ ШОПЕНА“ Львів, Сикстуська II. Продаж на довго речинний сплати гвент. без завадату. 1388 4-1

Кравати „For Gentleman“ з найкращого матеріалу і найкращої фасонів доставляе у всіх Галичині 1378 рійний склепач. 1-1

Ширіть наш часопис!